
Wspólna

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Południowe

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1770

Opis

Była to wspólna droga dwóch włók: Burkat (właśc. Burghardt) i Szerokiej.

Do 1921.07.05 taką nazwę nosiła dzisiejsza ul. Wojciecha Oczki, do 1954.05.20 ulice: Brodnicka, Chodzieska, Radomszczańska oraz Wągrowiecka a do 1979.01.01 ul. Piskorska.

Ciekawostki

Powstała w XVII w., jako wspólna droga dwóch włók: Burkat i Szerokiej. W 1678 założono tu folwark świętokrzyski i cegielnię. W 1770 nadano ulicy dzisiejszą nazwę po uregulowaniu przez Deutscha. Po rozparcelowaniu przez niego terenów, stanęły tu 24 domy i dworki drewniane i dom murowany. W 1781 założono tu cmentarz Świętokrzyski wraz z kaplicą pogrzebową św. Barbary.. W 1858 ulicę poszerzono i wystawiono kilka domów murowanych. W XIX w. mieściły się tu ogrody i dworki, ale pod koniec XIX w. i na początku XX rozpoczął się boom budowlany i ulica była w całości zabudowana 4-piętrowymi kamienicami w stylu secesyjnym, klasycystycznym i modernistycznym. W 1944 większość domów legła w gruzach. W 1947 na odcinku do pl. Trzech Krzyży zbudowano gmach Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego. Na zabudowania rządowe usunięto ogólnie ok. 40 kamienic..

Stan obecny:

~ Nr 16: kamienica Wóycickich. Przed wojną mieszkał w niej Kazimierz Władysław Wóycicki (1898-1944) i jego żona Zofia z Niemojewskich (1900-1999). Ona była pierwszą laureatką konkursu "Warszawa w kwiatach" w roku 1937, później prezesem Towarzystwa Przyjaciół Warszawy oddział Powiśle, on zaś znakomitym inżynierem budownictwa wodnego. Podczas okupacji hitlerowskiej prowadził w tym domu tajne nauczanie, tutaj też odbywały się konspiracyjne zebrania Stowarzyszenia Inżynierów Wodnych. Zginął podczas jednego z takich spotkań, kiedy w czasie

Powstania Warszawskiego w dom trafił pocisk wystrzelony z działa kolejowego. Po wojnie kamienica nie została odbudowana.

Nr 25: kamienica.

Nr 27: kamienica.

Nr 27a: Dom mieszkalny. Powstał w 1988 wg proj. Mirosława Białkowskiego, Jana Szczepkowskiego.

Nr 30: Ministerstwo Rolnictwa. Budynek powstał w 1951-6 wg proj. Jana Grabowskiego, Stanisława Jankowskiego, Jana Knothe, Jerzego Czepkowskiego i Zofii Krzewińskiej, jednak jego ogrom był już rok później piętnowany jako przykład wypaczeń socrealizmu. Wokół ministerstwa miano wyburzyć zabudowę, aby założyć wokół pola uprawne ze wzorcowymi hodowlami warzyw. Zrealizowano jednak ogród na dziedzińcu, ze starannie wyselekcjonowanymi roślinami, kamiennymi latarniami i murkami.

Nr 35: kamienica.

Nr 49: w tym domu podczas okupacji hitlerowskiej mieszkał generał Tadeusz Bór-Komorowski (1895-1966) - naczelny dowódca AK.

Nr 50: Fabryka Wyrobów Metalowych. Powstała w 1900.

Nr 53: kamienica.

Nr 54: kamienica.

Nr 54 a: kamienica. Zbudowana pod koniec XIX w., jako jedna z nielicznych ocalała z pożogi wojennej w prawie nienaruszonym stanie. W bramie na ścianie kapliczka z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej, której mieszkańcy zawdzięczają ocalenie domu, w którym podczas okupacji hitlerowskiej mieścił się skład amunicji.

Nr 56: Budynek. Powstał w 1952 wg proj. Marka Leykama. To rodzaj leżącego wieżowca, bardzo długiego. Ma elewację w formie żelbetowych żyłek, zwanych "ruchem oporu w architekturze socrealizmu.

Nr 55\57: kamienica.

Nr 62: Biurowiec Prezydium Rządu. Powstał ok. 1952 wg proj. Marka Leykama. Władze zabroniły mu postawić nowoczesnego wieżowca, więc zakpił z władzy, więc postawił socrealistyczny gmach w stylu siedzib bankierów florenckich wynalazców kapitalizmu. W środku kopuła z galeriami na kilku kondygnacjach, inspirowana kryptą św. Leonarda na Wawelu. Wewnątrz mieści się klub Ground Zero w bunkrze przeciwoatomowym, który służył wcześniej jako kino. Obecnie właścicielem budynku jest Kulczyk Holding.

~ kamienica. Zniszczona w czasie okupacji hitlerowskiej. W latach `30 jednym z jej mieszkańców był Miłosz Kotarbiński (1854-1944) - plastyk, także poeta, kompozytor i krytyk literacki. Kształcił się w Warszawie pod kierunkiem Wojciecha Gersona, później wyjechał do Petersburga, kontynuując naukę. Po powrocie do stolicy był nauczycielem rysunku i malarstwa m.in. w Miejskiej Szkole Rysunkowej. Przez kilka lat sprawował nadzór artystyczny nad "Tygodnikiem Ilustrowanym", w 1892 roku założył prywatną szkołę malarską dla kobiet. W 1905 roku związał się z Warszawską Szkołą Sztuk Pięknych, od 1923 roku pełniąc obowiązki jej dyrektora. Jego najslawniejsze obrazy to "Wulkan Prometeusza, przykuty do skał Kaukazu, omywanych falami, w obecności Siły i Władzy", "Chory książę Pożarski przyjmuje posłów moskiewskich", "Trytony". Jego żoną była Ewa Koskowska (1857-1923) - pianistka. Mieli czterech synów: Tadeusza (znanego filozofa), Mieczysława (malarza), Janusza i Kazimierza.

Nr 63a: kamienica.

Nr 63b: kamienica. W podwórzu kamienna kapliczka z ryngrafem, prawdopodobnie całość z roku 1943.

Nr 65: kamienica.

Nr 65b: kamienica.

Nr 67: kamienica.

Nr 68: Kościół św. Piotra i Pawła. Pierwotnie stanął tu neoromański w 1883-6 wg proj. Edwarda Cichockiego z poprawkami Józefa Piusa Dziekońskiego. Kościół został zburzony w 1944, a w latach 1946-58 dość luźno odbudowany wg proj. Stanisława Marzyńskiego. W 1975 dodano

kopułę. Wewnątrz ołtarz główny z ok. 1900 wykonany przez Jerzego Wenera z Tyrolu.

Droga krzyżowa. 5 kapliczek z końca XIX w., odrestaurowane w 1960.

Figura Chrystusa z Jawnogrzesznicą. Dzieło Faustyna Cynglera z 1897.

Kaplica pogrzebowa św. Barbary. Powstała w 1783 jako kaplica pogrzebowa na potrzeby cmentarza Świętokrzyskiego. Poświęcenie i konsekracja odbyła się 09.08.1783. Pogrzebano tu biskupa Wodzińskiego, który przełamał niechęć do pochówków zamiejskich, co sprawiło, że cmentarz stał się modny wśród wysoko urodzonych. Pod koniec XIX w. odrestaurowana pod kierunkiem Ignacego Kwiatkowskiego. Cmentarz zamknięto w 1840. Po wojnie kaplica odbudowana w 1956-66 pod kierunkiem Stanisława Marzyńskiego.

Figura Chrystusa. Rzeźba Faustyna Cenglera z drugiej poł. XIX w.

Nr 71: kamienica.

Nr 81: Szkoła Budowlana Alfonsa Gravier (drugi adres: Hoża 88) Powstała ok. 1920 wg proj. Alfonsa Gravier dla jego szkoły, działającej w latach 1919-39. Oprócz tego mieściły się tu szkoły drogowa, miernicza, mechaniczna i popołudniowa Żeńska Szkoła Architektury im. S. Noakowskiego. Dziś znajduje się tu Zespół Szkół Samochodowych i Licealnych nr 1 oraz Medyczna Szkoła Policealna Nr 3.

Data nadania nazwy: 1770 rok. 1921.07.05 jej odcinkowi za dzisiejszą al. Niepodległości nadano imię Wojciecha Oczki.
